

Μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου για την 1η Σεπτεμβρίου, ημέρα προσευχής υπέρ του φυσικού περιβάλλοντος

Αριθμ.Πρωτ. 1091
+ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΘ.ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙ-
ΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

***

«τῆ γάρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη,
οὐχ ἑκούσα,
ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, [...] οἶδαμεν γάρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει
καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν»
(Ρωμ. η' 20,22)

Ἀδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Διά μίαν εἰσέτι φοράν, εἰς τὴν ἀρχὴν
τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους,
καλούμεθα νὰ ἀναλογισθῶμεν,
μετὰ καινῶν ἐν Χριστῷ πνευματικῶν δυ-
νάμεων καὶ ἰδιαιτέρας εὐαισθησίας, τὴν
κατάστασιν τοῦ εὐφόρου πλανήτου ἡμῶν
καὶ νὰ ἀναπέμψωμεν ἰδιαιτέρας προσευ-
χὰς διὰ τὴν προστασίαν τοῦ σύμπαντος
κόσμου.

Πολλὰ ἔχουν ἀλλάξει, ἀφ' ἧς στιγμῆς
ὁ ἀοίδιμος προκατόχος ἡμῶν Πατρι-
άρχης Δημήτριος ἀπεφάσισε, πρό δύο
καὶ πλέον δεκαετιῶν, νὰ καθιερωθῆ ἡ
1η Σεπτεμβρίου ὡς ἡμέρα προσευχῆς
ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς καλῶς ποι-
ηθείσης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κτίσεως. Διὰ τῆς
ἀναλήψεως τῆς πρωτοβουλίας ἐκείνης ὁ
ἀείμνηστος προκατόχος ἡμῶν ἀπεσκόπει

εἰς τὴν ἀποστολὴν προειδοποιητικοῦ μη-
νύματος περὶ τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν
ἐκ τῆς κακῆς χρήσεως τοῦ περιβάλλο-
ντος. Ἐπεσήμειεν ὅτι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς
τὰς πλείονας τῶν λοιπῶν μορφῶν τῆς
ἀνθρωπίνης κατὰ χρῆσιν παραβατικῆς
συμπεριφορᾶς, ἡ ρύπανσις τοῦ φυσικοῦ
περιβάλλοντος δύναται νὰ προκαλέσῃ
τεραστίαν καὶ μὴ ἀναστρέψιμον ζημίαν,
διὰ τῆς καταστροφῆς ἀπασῶν σχεδόν τῶν
μορφῶν ζωῆς ἐπὶ τοῦ πλανήτου.

Τὴν ἐποχὴν βεβαίως ἐκείνην, ἡ
προειδοποίησις αὕτη ἴσως νὰ ἤχησεν
ὡς ὑπερβολικὴ εἰς τὰ ὦτα ὠρισμένων
σκεπτικιστῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὄσων
σήμερον διαπιστώνομεν, καθίσταται πλέον
φανερὸν ὅτι οἱ λόγοι τοῦ ἦσαν προφητικοί.
Σήμερον, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ἀσχολούμενοι
μέ τὸ φυσικὸν περιβάλλον, ἀπεριφράστως
τονίζουν ὅτι ἡ παρατηρουμένη κλιματι-
κὴ ἀλλαγὴ δύναται νὰ διαταράξῃ καὶ νὰ
καταστρέψῃ ὀλόκληρον τὸ οἰκολογικὸν
σύστημα, τὸ ὁποῖον συντηρεῖ οὐχὶ μόνον
τὸ ἀνθρώπινον εἶδος ἀλλὰ καὶ ἅπαντα
τὸν θαυμαστόν, ἀλληλοεξαρτώμενον ὑπὸ
μορφὴν ἀλύσεως, κόσμον τῶν ζῶων καὶ
τῶν φυτῶν. Αἱ ἐπιλογαὶ καὶ αἱ ἐνέργειαι
τοῦ κατὰ τὰ ἄλλα πεπολιτισμένου συγ-
χρόνου ἀνθρώπου ἔχουν ὀδηγήσει εἰς τὴν
θλιβεράν ταύτην κατάστασιν ἣτις συνιστᾷ
οὐσιαστικῶς ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν πρό-
βλημα, τὸ ὁποῖον γλαφυρῶς εἶχε προεκ-
θέσει, ἐξάρας τὴν ὀντολογικὴν κυρίως δι-
άστασίν του, ὁ οὐρανοβάμων Ἀπόστολος
Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴν,
δεκαεννέα αἰῶνας πρὶν, εἰπὼν «τῆ γάρ
ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκούσα,
ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, [...] οἶδαμεν γάρ
ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει
ἄχρι τοῦ νῦν» (Ρωμ. η' 20,22).

Εἰς τὸ σημεῖον ὅμως τοῦτο, ὀφείλομεν

νά εἴπωμεν ὅτι ἡ σήμερον προβαλλομένη πνευματική καὶ ἠθική διάστασις τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος, συνιστᾷ, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε, κοινήν συνείδησιν πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἰδιαίτερος τῶν νέων, οἱ ὅποιοι, σὺν τοῖς ἄλλοις, συνειδητοποιοῦν ὅτι σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης ἔχει κοινήν μοῖραν. Ὁλονέν μεγαλύτερος ἀριθμός ἀνθρώπων κατανοεῖ ὅτι ἡ καταναλωτική των συμπεριφορά, ἡ προσωπική ἐκάστου συμβολή εἰς τὴν παραγωγὴν συγκεκριμένων προϊόντων ἢ ἡ ἀπόρριψις ἐτέρων ἄπτεται εὐρυτέρων παραμέτρων ἐχουσῶν οὐ μόνον ἠθικὴν ἀλλὰ καὶ ἐσχατολογικὴν διάστασιν. Ὁλονέν μεγαλύτερος ἀριθμός ἀνθρώπων ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ ἀλόγιστος χρῆσις τῶν φυσικῶν πόρων, ἡ ἄμετρος κατανάλωσις ἐνεργείας, συμβάλλει εἰς τὴν κλιματικὴν ἀλλαγὴν, ἐπίπτωσιν ἔχουσιν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξιν τοῦ συνανθρώπου, τοῦ πλησίον, τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποτελεῖ ἀμάρτημα. Ὁλονέν καὶ περισσότερο ἀνθρωποειδητοποιῶν ὡς ἐναρέτους ἢ φαύλους αὐτοῦς οἱ ὅποιοι ἀντιστοίχως χειρίζονται εὐλόγως ἢ παραλόγως τὰ πράγματα τῆς κτίσεως.

Ἀντιστρόφως, ὅμως, ἀνάλογος πρὸς τὴν εὐαισθητοποίησιν τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος τυγχάνει, δυστυχῶς, ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει σήμερον ὁ πλανήτης μας. Ἰδιαίτερος ἀνησυχητικὸν εἶναι τὸ γεγονός ὅτι τὰ πτωχότερα καὶ πλέον εὐάλωτα μέλη τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ὑφίστανται τὰς συνεπειὰς περιβαλλοντικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα αὐτὰ δέν ἐδημιούργησαν. Ἀπὸ τῆς Αὐστραλίας μέχρι τοῦ Κέρατος τῆς Ἀφρικῆς καταφθάνουν πληροφόροιαι περὶ παρατεταμένης ἀνομβρίας, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐρημοποίησιν εὐκράτων καὶ παραγωγικῶν ἄλλοτε περιοχῶν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἀπειλὴν τῶν ἐκεῖσε κατοικούντων πληθυσμῶν ἐκ τοῦ φάσματος τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης.

Ἀπὸ τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς μέχρι τῆς καρδίας τῆς Εὐρασίας λαμβάνομεν ἀναφορὰς περὶ τῆς τήξεως τῶν παγετῶνων ἀπὸ τοῦς ὁποίους ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἐξαρτῶνται διὰ τὴν προμήθειαν ὕδατος.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, στοιχοῦσα τῷ παραδείγματι τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου ἡμῶν Πατριάρχου Δημητρίου, ἐργάζεται ἀόκνως ὑπὲρ τῆς εὐαισθητοποιήσεως ὄχι μόνον τῆς κοινῆς γνώμης ἀλλὰ καὶ τῶν καταστάσεων ἄρχειν ἐπὶ τῆς γῆς, διοργανοῦσα Οἰκολογικά Συμπόσια, ἀσχολούμενα κυρίως μὲ τὴν κλιματικὴν ἀλλαγὴν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ὕδατινων πόρων. Ἀπώτερος σκοπός τῆς προσπάθειας ταύτης τυγχάνει ἡ μελέτη τῆς σχέσεως τῶν οἰκοσυστημάτων τῆς γῆς καὶ τοῦ τρόπου ἐκδηλώσεως τοῦ φαινομένου τῆς ὑπερθερμάνσεως τοῦ πλανήτου καὶ τοῦ ἀνθρωπογενοῦς ἀντικτύπου. Διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων συναθροίσεων, εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχουν ἐκπρόσωποι διαφόρων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ θρησκείων ὡς καὶ διαφόρων κλάδων τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπιστητοῦ, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπιθυμεῖ νὰ πῆξῃ μίαν στερεάν πρωτοπορικὴν συμμαχίαν μεταξύ θρησκείας

καὶ ἐπιστήμης, ἐρειδομένην ἐπὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ στόχος - ἡ διάσωσις τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος - ἀμφοτέραι αἱ πλευραὶ ὀφείλουν νὰ ἐπιδείξουν διάθεσιν ἀλληλοσεβασμοῦ καὶ συνεργασίας. Διὰ τῆς συνεργασίας θρησκείας καὶ ἐπιστήμης εἰς Συμπόσια διοργανωθέντα εἰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ κόσμου, ἐπιθυμεῖ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς περιβαλλοντικῆς ἠθικῆς, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ καταδείξῃ ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν πρέπει νὰ εἶναι εὐχαριστιακή, νὰ συνοδεύεται μὲ δοξολογίαν πρὸς τὸν Θεόν, ἐνῶ ἡ κατάχρησις τοῦ κόσμου καὶ ἡ δίχα ἀναφορᾶς εἰς τὸν Δημιουργόν μετοχὴ εἰς αὐτόν τυγχάνει ἐφάμαρτος, ἐφάμαρτος ἐνώπιον τοῦ Ποιητοῦ καὶ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τοῦ ποιήματος καὶ συνανθρώπου.

Ἀδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Γνωρίζομεν ὅτι ἡ κτίσις, ὡς συμπεσοῦσα μετὰ τοῦ πεπτωκότος ἐκ τοῦ ἀρχαίου κάλλους ἀνθρώπου, συνωδίνει καὶ συστενάζει γνωρίζομεν, ἐπὶ πλέον, ὅτι ἡ κατὰ χρῆσιν, ἢ κατὰ παρέκκλισιν, ἢ παραβατικὴ καὶ ἐγωϊστικὴ συμπεριφορά τοῦ ἀνθρώπου συμβάλλει εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς συμπασχούσης καὶ συνυποκειμένης εἰς τὴν φθορὰν τοῦ κτιστοῦ φύσεως γνωρίζομεν ὅτι ἡ καταστροφή αὕτη συνιστᾷ ἐν τῇ πράξει αὐτοκαταστροφὴν, διό καὶ καλοῦμεν πάντα ἀνθρώπων, οἰασθήτινος ἰδιότητος, νὰ μένη εἰς τὴν κατὰ φύσιν χρῆσιν ὅλων τῶν κτισμάτων τῆς δημιουργίας «εὐχαριστῶν τῷ ποιήσαντι καὶ δεδωκότι αὐτῷ τὰ πάντα Θεῷ», Ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

βη' Σεπτεμβρίου α'
+Ο Κωνσταντινουπόλεως
Βαρθολομαῖος
Ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
καὶ διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης ■